

Leo Trotskij: Preliminära kommentarer till den sextonde kongressen¹

25 juli 1930

(Ur *Writings of Leon Trotsky [1930]*, Pathfinder 1975, s 335-337.)

Här följer i grova drag några preliminära kommentarer om den sextonde kongressen, även om min kännedom om diskussionerna fortfarande är ganska otillräcklig.

1) I partiet har jasägarnas regim slutgiltigt etablerats. Byråkratin vågar inte låta massorna besluta om frågor, och tvingas hitta en ”chef” för att upprätthålla sin egen monolitiska enhet – utan vilken den skulle vara dömd att kollapsa. Det förberedande arbetet inom partiet för bonapartism har fullbordats.

2) Till ljudet av vänsterklingande fraser har byråkratin helt övergett klasskriterierna, de marxistiska kriterierna, på industrialiseringens område. Saxen mellan industri- och jordbrukspriser sägs vara en borgerlig fördom. Inte ett ord sägs om saxen mellan de inhemska industripriserna och priserna på världsmarknaden. Det spelar ingen roll att det är två mycket viktiga mått för att bestämma socialismens relativa vikt både hemma och utomlands. Inte ett ord om inflationen heller – det vill säga om penningssystemet, som är ett viktigt tecken på ekonomisk jämvikt eller obalans. Industrialiseringen fortskrider som aldrig förr, med alla lampor släckta.

3) Att upphöja kollektiviseringen till socialism innebär i själva verket att det blir förbjudet att studera skiktningen inom eller mellan kollektivjordbruken. Med hjälp av Jakovlevs statistik kommer landsbygden återigen att målas i en enda, enhetlig ”socialistisk mellanbonde”-färg. Även här slocknar marxismens lampor.

4) Jasägarnas diktatur är nu officiellt godkänd i kommunistpartiet, och leder till samma slags diktatur i Komintern, om så bara genom prokonsul Molotovs försorg. En jasägarnas diktatur kan inte tåla minsta tvivel på ledarskapets ofelbarhet, än mindre opposition. I Sovjetunionen innebär det att det officiella partiet en gång för alla har överlämnats till regeringsapparaten. I de kapitalistiska länderna dömer det kommunistpartierna till oändliga splittringar och sekteristiskt och byråkratiskt förfall.

5) Samma typ av regim baserad på jasägeri överförs nu till de fackliga organisationer som är knutna till kommunistpartierna. De kommunistiska byråkraterna inom fackföreningarna kan inte tillåta (eller tillåts inte tillåta) kontakt med personer som inte tror på att det ledarskap som godkänts genom att säga ja är absolut ofelbart.

6) Man kan leva länge på den segerrika proletära revolutionens politiska kapital, särskilt på grundval av de ekonomiska framgångar som revolutionen själv har säkrat – så länge det inte uppstår en ny stor kris. Men det går inte att *ackumulera* politiskt kapital med sådana metoder. Det innebär att den nuvarande regimen och den politik som är förknippad med den med säkerhet kommer att bli källa till ständigt nya kriser inom Komintern.

Slutsatser:

Eftersom partiets led fullständigt har malts sönder, är det enda sättet att bevara möjligheten, eller öka sannolikheten, för en utveckling mot *reformer* av oktoberrevolutionen och Lenins parti, att bygga en väl fungerande, centraliserad bolsjevik-leninistisk organisation, med tillräckliga tekniska medel för att systematiskt påverka opinionen inom det splittrade partiet.

1 “Preliminary Comments on the Sixteenth Congress”. Detta var ett brev till Sovjetunionen.

Av lika stor vikt är att fortsätta att utveckla en centraliserad internationell fraktion av Vänsteroppositionen. Det farligaste vore att vagga sig själv till sömns med falska Manilov-liknande² förhoppningar om att allt på något sätt kommer att bli bra, helt av sig självt. *Förutom allt annat skulle en fortsatt halvpassiv politik innebära en gradvis fysisk ödeläggelse av våra bästa kadrer.* En politisk offensiv är det bästa försvaret. Men även här kräver offensiven en ordentlig organisation, med målet att systematiskt arbeta inom partiet.

Se även: [Trotskij om tvångskollektiveringarna i Sovjet 1930-35](#) på marxistarkivet.

2 Manilov är en person i Nikolaj Gogols *Döda själar* som är oförarglig och ineffektiv.